

miljard) dollar. Iedere baby heeft bij geboorte al 53 duizend dollar staatsschuld op zijn conto.

Die rekening dreigt flink op te lopen door een aantal onvermijdelijke ontwikkelingen. De vergrijzing zal de uitgaven aan gezondheidszorg en sociale zekerheid opjagen. Laurence Kotlikoff, een Amerikaanse econoom, schat de verplichtingen, die veelal buiten het zicht blijven, op ongeveer 200 biljoen dollar. Een fiscale kloof waar de eeuwenoude staatsschuld maar liefst 12 keer inpast. En dan gaat het alleen nog over de publieke verplichtingen. Hypotheken, credit card- en studentleningen zitten daar nog niet in.

STIMULEREN OF BEZUINIGEN?

Het moment waarop de wal het schip keert, is het moment waarop de Amerikaanse overheid te weinig inkomsten heeft om de rente over de staatsschuld te betalen. Van aflossing is dan allang geen sprake meer.

Zo ver is het nog niet in de VS en zover hoeft het ook niet te komen. Na de Tweede Wereldoorlog kampte het land ook al met een enorme staatsschuld ten opzichte van de economie. Langdurige economische groei was toen een belangrijk ingrediënt om de balans tussen schuld en economie gezonder te krijgen.

Andere mogelijkheden als belastingverhoging en verlaging van de uitgaven liggen politiek erg moeilijk in het hopeloos verdeelde land.

Daarmee is economische groei zonder twijfel de weg van de minste pijn. Maar hoe is economische groei te bereiken? Daarover zijn de meningen onder economen verdeeld.

Het spectrum loopt uiteen van stimuleren tot bezuinigen. Paul Krugman, een van de voorvechters van verder overheidsingrijpen, constateert een gebrek aan vraag in de economie. In tijden dat de private sector een stap terugdoet, moet volgens de Nobelprijswinnaar de overheid haar bestedingen opvoeren en geld in de economie pompen totdat de economie weer overeind kan blijven. Meer vraag naar producten en diensten zorgt voor meer werkgelegenheid, bijhorende inkomsten en genereert vervolgens weer extra vraag en stijgende overheidsopbrengsten. Volgens deze leer heeft de economie een eerste aansporing nodig, waarna een kettingreactie van economische activiteit volgt.

PETER SCHIFF WIJST OP DE ONGEWENSTE GEVOLGEN VAN OVERHEIDS-BEMOEIENIS EN INGRIJPEN DOOR DE CENTRALE BANK

ZEEPBELLEN EN VERSPILLING

Aan de andere kant van het spectrum staan economen die de zogenoemde 'Oostenrijkse School' aanhangen, zoals Peter Schiff. Hij hekelt juist overheidsbemoeienis en ingrijpen door de centrale bank in de economie en wijst op ongewenste gevolgen, zoals zeepbellen en verspilling van schaars kapitaal. In plaats van de vraagkant benaderen adepten van deze economische leer de economie vanuit de aanbodzijde. Zij betogen dat productie vooraf gaat aan consumptie. Consumenten kan pas als daar iets tegenover staat, namelijk een product of een dienst. Daarbij is het de taak van producenten om in te zetten op de behoeftes van de consument. Dat proces is gestoeld op de efficiënte werking van de (vrije) markt.

Het debat over bezuinigen en stimuleren wordt op het scherp

van de snede gevoerd. Geen van beide economische scholen krijgt volledig haar zin, zodat de discussie nog altijd voortduurt. Met een beleidsmix van compromissen tussen Republikeinen en Democraten proberen zij de economie de juiste kant op te sturen.

Een van deze beleidsuitvoeringen is het bijdrukken van geld. Daarmee hebben de Verenigde Staten direct een belangrijke troefkaart getrokken: de status van de dollar als wereldreservemunt. Ondanks de schuldenberg en ongedekte verplichtingen kan de VS nog altijd schulden uitgeven in dollars. Laat dat nu net de munt zijn die zij onbeperkt kan bijdrukken. De crediteuren, aan de andere kant, zijn minder blij met een dalende koopkracht. Het spanningsveld tussen niet willen en niet kunnen betalen, blijft onverminderd van kracht. Nu maar hopen dat het land zijn hand niet overspeelt.

OF AMERIKA TOT DE ABSOLUTE TOP HOORT VAN MEEST KREDIET- WAARDIGE LANDEN IS ONDERWERP VAN DISCUSSIE

Peter Schiff, econoom uit de 'Oostenrijkse School', beurshandelaar, analist en auteur